

Αλέξανδρος Χρύσης Κράτος και μύθος

Αν πιστέψουμε τον αρχαίο Έλληνα τραγικό Αισχύλο, το Κράτος, συνοδευόμενο από τη βουβή σύντροφό του, τη Βία, δεν είχε ασφαλώς αυτόνομη βούληση και πράξη, όταν —φερέφωνο του Δία— έσπευσε, ακολουθώντας και τις υποδείξεις του Ηφαίστου, να αλυσοδέσει στο βράχο τον αντάρτη-Τιτάνα και σωτήρα των ανθρώπων Προμηθέα.

Τι θα μπορούσε άραγε να σημαίνει στις μέρες μας αυτός ο συμβολικός λόγος του Αισχύλου; Τι θα μπορούσε να σημαίνει σε αυτές τις μίζερες προεκλογικές στιγμές της σύγχρονης νεοελληνικής πραγματικότητας μια τέτοια συνειρμική αναδρομή στο ρόλο ενός Κράτους, ψυχρού και πειθήνιου εκτελεστή άνωθεν εντολών;

Τι άλλο, παρά την άρνηση να υποκύψουμε σε έναν άλλο, χυδαία αυτή τη φορά ιδεολογικό, μύθο, σύμφωνα με τον οποίο το κράτος υπεράνω τάξεων και ειδικών συμφερόντων υπερασπίζεται δήθεν ή επιδιώκει, έστω, το γενικό καλό. Είναι αυτή η φρεναπάτη που κλιμακώνεται πάντα εν όψει εκλογών, όταν τα πάσης φύσεως στελέχη των ιδεολογικών μηχανισμών του κράτους προσπαθούν να μας πείσουν ότι *εμείς* θα επιλέξουμε την πορεία μας, ότι *εμείς* εκλέγουμε, *εμείς* είμαστε ο κυρίαρχος λαός, ο σύγχρονος Ζeus, και ότι το Κράτος υπάρχει για μας, μόνο για μας και τις ανάγκες μας.

Η αποτελεσματικότητα ενός τέτοιου επιχειρήματος υπηρετείται και από το γεγονός ότι το σύγχρονο κράτος, ακόμη και στη νεοελληνική «εκσυγχρονιζόμενη εκδοχή» του, και κυρίως σε αυτή, δεν έχει δίπλα του μια Βία βουβή, όπως το αντίστοιχο πρόσωπο της Αισχύλειας τραγωδίας. Έχει συνεργό μια Βία λαλίστατη, αυτή που εμφανίζεται νυχθημερόν στον εκτυφλωτικά άθλιο κόσμο των ΜΜΕ, για να μας θυμίσει και να μας πείσει πως Προμηθέας δεν υπάρχει πια ούτε αντάρτης και, ασφαλώς, ούτε δεσμώτης. Εξάλλου, σε μια παγκόσμια οικονομία της αγοράς και σε τοπικές αγοραίες κοινωνίες, όπως και η δική μας, δεν υπάρχει πλέον και ο Ζeus, αφού τη θέση του κατέλαβε προ πολλού ο Κερδώς Ερμής, στη βούληση του οποίου το Κράτος υπακούει σήμερα με τον πιο άμεσο, τον πιο δουλικό, τον πιο ευτελιστικό και ευτελισμένο τρόπο, τρόπο που θα αδυνατούσε να συλλάβει πριν λίγες μόνο δεκαετίες και η πιο στεγνή οικονομιστική λογική.

Μήνυμα χωρίς αποδέκτη, λοιπόν, στο γκρίζο νεοελληνικό τοπίο η Προμηθεϊκή στάση ζωής, μήνυμα χωρίς ανταπόκριση στην εποχή της ηλεκτρονικής α-φασίας, στην εποχή του λευκού, αλλά και του πολύχρωμου θανάτου; Πολύ φοβούμαι πως ναι! Στην εποχή του χρηματιστηρίου, των πολιτικών και ιδεολογικών γιάπηδων, ηχεί παραληρηματική η ρήση του εξεγερμένου Τι-

τάνα: «Απλώ λόγω τους πάντας εχθαίρω θεούς». Ίσως και γι' αυτό πολλοί, εκατομμύρια νεοέλληνες θεωρούν λογικότερο να σπεύσουν σε λίγες εβδομάδες στις κάλτες,

προκειμένου να νομιμοποιήσουν και τυπικά το Κράτος, τη Βία και τον Κερδώο Αφέντη τους...